

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 51 (3497) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Törökország továbbra is vonakodik nyíltan csatlakozni az angolszászokhoz, sőt bizonyos engedményekre sem hajlandó

Eden külügyminiszter rövidesen nyilatkozik a Törökországba irányuló hadiszállítások engedélyének megszüntetéséről

Finn küldöttség utazik Stockholmba

Washingtonból jelentik: (B. T.) A washingtoni finn követség szóvivője megcáfolta azt a jelentést, amely szerint békeküldöttség utazott Helsinkiből Moszkvába. A finn kormány a fegyverszüneti feltételeket és a szovjettel való béke lehetőségét mindazonáltal a legkomolyabban megtárgyalja.

Zürichbe jelentés érkezett, amely szerint Paasikivi vezetésével új finn küldöttség utazik Stockholmba, de arról is van hír, hogy a finnek más uton szintén keresik a lehetőséget a már ismert szovjet feltételek módosítására. Közben az oroszok azzal igyekeznek befolyásolni a finn kormány elhatározását, hogy a finn kormányt halogató céltulajdonosnak. Nem hiányoznak azonban a fenyegetések sem.

Izstanbulból jelentik: (MTI) A Tasvirj Atkhar adana jelentése szerint az ankarai angol nagykövettel együtt 15 eddig ide beosztott angol szakértő is elhagyta Törökországot. Az angol nagykövetség jelentésével végezt utazott Kairón át Londonba.

Zürichbe Londonból olyan jelentés érkezett, hogy Eden külügyminiszter rövidesen nyilatkozik a Törökországba irányuló hadiszállítások engedélyének megszüntetéséről. Az angol sajtó megállapítja, hogy London újabb igen rideg álláspontra helyezkedett Ankarával szemben és Törökországnak most már választania kell.

Törökország állásfoglalását bírálják az angol lapok

Londonból jelentik: (B. T.) Azokról az ankarai jelentésekről, amelyek szerint az angolszászok megszüntették a Törökországba irányuló hadianyagszállításokat, az Exchange Telegraph azt írja, hogy londoni hivatalos hely nem hajlandó nyilatkozni, míg jólétesült megfigyelők nem kételkednek abban, hogy a szállításokat lényegesen csökkentették, vagy teljesen meg is szüntették. Politikai körök azt mondják, hogy az ilyen lépés nem lenne semmiképpen sem meglepő, mivel az utóbbi időben több jel mutatott arra, hogy Törökországnak a háborús kérdésben elfoglalt álláspontja nem felel meg a szövetségesek kívánságainak, sőt még talán a megállapodásoknak sem. Törökország továbbra is vonakodik nyíltan csatlakozni, bár a háború közeledik tetőpont-

jához, sőt bizonyos engedményekre, mint repülőterek átengedésére sem hajlandó. Egyáltalában nem lenne meglepő, ha a szövetségesek arra a véleményre jutnának, hogy az eddig Törökországnak szállított fegyvert más harctéren jobban lehetne használni. Arról, hogy az eddig szállított hadianyagot visszakövetelik, eddig nincsen szó. A Törökországból érkezett legutóbbi jelentések azt mutatják, hogy a török nép széles rétegei nem kívánják Törökországnak a háborúba való belépését. Londonban azonban rámutatnak arra, hogy a török kormány a legutóbbi hónapokban nem tett semmit annak érdekében, hogy felvilágosítsa a népet a megváltozott hadihelyzetéről és arról, hogy a szövetségesek kívánságai milyen méltányosak.

Újabb háborúra kell felkészülnie Angliának?

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Maglione bíboros, pápai államtitkár, csütörtökön — mint a római rádió jelenti. — átadta a szentszéki diplomáciai képviselőnek tiltakozása másolatát, amelyet XII. Pius pápa készített amiatt, mert angolszász bombázók elpusztították a montecassinoi apátság épületét. A tiltakozást a vatikáni rádióban is felolvasták több nyelven.

London. (Bud. Tud.) Grigg hadügyminiszter alsóházi beszéde után Hora-

bin liberális képviselő élesen bírálta az olaszországi hadjáratot.

— A mozgóháborúhól — ugymond — állóháború lett és a legesekélyebb eredményért áldozatot kell adni emberben és anyagban. Az időjárásal nem lehet mentegőzni. A politikai fegyvereket sem használják ki kellőképpen.

Utána Sir Adam Maitland képviselő arról beszélt, hogy Nagybritanniának jobban fel kell készülnie a következő háborúra, mert nem tudni, hogy a mos-

tani után mikor robban ki az újabb háború.

Chiasso. (Bud. Tud.): Graziani tábornagy, köztársasági nemzetvédelmi miniszter Cremonában tartott beszédé-

ben kijelentette, hogy Mussolini Olaszországa új, nagy meglepetést tartogat a világ számára.

Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelentése szerint péntekre virradóra angolszász repülők bombázták Nagy-Párizs környékét. A támadás több károsítást okozott.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interimf jelenté: Március 2-re virradó éjszaka könnyű német tengerészeti erők eredményesen lőtték a Corsica szigetén levő Bastia kikötőt. Azután angol gyorsnaszádok sikertelen támadást vertek vízszára. Ugyanakkor éjjel egy német hajókaraaván biztosító járműve a Livorno-tól délre levő tengeren teljes sikerrel hártották el több ellenséges gyorsnaszád támadását. A karaván, bár több torpedót lőttek ki rá, sértetlenül folytatta útját.

Kormányzó Urunk megválasztásának évfordulójáról emlékezett meg a MEP pártértekezlete

A Magyar Országos Tudósító jelenté: A Magyar Élet Pártjának ezidei második pártértekezlete nagy érdeklődés mellett zajlott le. Vitéz Lukács Béla elnök szeretettel köszöntötte Kállay Miklós miniszterelnököt, majd a Kormányzó megválasztásának évfordulójáról emlékezett meg.

— Tegnap volt 24 éve. — mondotta — hogy a nemzetgyűlés vitéz nagybányai Horthy Miklóst, a nemzeti hadsereg fővezérét nagy lelkesedéssel Magyarország kormányzójává választotta. Főméltóságunk a gondviselés különös kegyelméből minden erő céltudatos felhasználásával nemcsak megmentette nemzetét a végveszélytől, hanem a Trianonban elvesztett másfél ezer éves történelmi jussunk visszaszerzését is felbeindíthatlan értékű munkával és eredménytel szolgált.

— Előrelátással, bölcsességgel és a nemzet jövőjébe vetett törhetetlen hittel vezet hennünköt. A nemzet hálája szeretetteljes ragaszkodása és hódolata

veszi körül magas személyét. Mindeh bízalmunk, reménységünk benne összpontosul.

— Mi a Magyar Élet Pártjának törvényhozói alázatos lélekkel körjük a Magyarok Istenét, adjon erőt Főméltóságunk Urunknak munkája bevégzéséhez.

Vitéz Lukács Béla azután néhány mondatot idézett a Kormányzó Urnak 1939. évi országgyűlést megnyitó beszédéből. Az elnök szavait a párt tagjai állva hallgatták végig és a beszéd után hosszasan és lelkesen ünnepelték a Kormányzó Urat.

Lukács Béla elnök azután a párt nevében megemlékezett Kállay miniszterelnöknek a nemzetvédelmi keresztesek zászlószentelésén elhangzott beszédéről és azt, mint nagyszabású államferfitű megnyilatkozást méltaita. Magyar hitet, bizalmat szélesugárzó, a nemzet lelkiismeretét egybefogó, a magyar jövőben bízó, pártérdekeken felülemelkedő megnyilatkozás volt ez a beszéd.

Katonai személyi igazolványok ellenőrzése

Minden 18—60 éves férfit a lakására kiküldött és külön je hatalmazással ellátott megbizottak ellenőriznek

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Annak megállapítására, hogy egyes személyek milyen mértékben tették eleget honvédelmi kötelezettségüknek, továbbá, hogy az igénybevétel esetén mindenki képességének és alkalmasságának legmegfelelőbb helyen nyerhessen beosztást, a honvédelmi miniszter minden 18—60 éves férfit általános ellenőrzést rendelt el. Az ellenőrzést behívás vagy bődőzés helyett az ellenőrzendő személyek lakására kiküldött és külön felhatalmazással ellátott megbizottak hozzák végre. Felhívja a miniszter a figyelmet arra, hogy mindenkinek érdeke, hogy a személyi igazolvánnyal való ellátását a most kinálkozó alkalommal rendezze. Minden igazolványt ellenőriznek, az érvénytelenséket érvényesek ellenében bevonják, azt pedig, akinek minesen megfelelő igazolványa, ellátják vele. Ilyen módon tehát a jövőben mindenkinek rendelkeznie kell igazolvánnyal. Aki ilyet nem tud felmutatni, súlyos kellemetlenségnek, igazoltatásnak, ismételt parancsnak, téves behívásnak és igénybevételnek, esetleg büntető eljárásnak és súlyos büntetésnek teheti ki magát.

Holnap lesz az Emerikána avató díszképtalanja

Már megemlékeztünk arról, hogy nagy ünnepségre készül az Emerikána. Az ünnepségre holnap délelőtt 11 óra 48 perckor Nagyváradra érkezik Anna királyi hercegasszony és dr. vitéz József Ferenc királyi herceg, az Emerikának főprotektora. Városunkba jönnek még az alkalmammal Kósa Kálmán miniszteri osztályfőnök, az Emerikána praepceptor, Sukoványi Imre miniszteri osztályfőnök, budapesti nagyprior, dr. Tompa Ferenc egyetemi tanár, magister urbanus, dr. Szentgyörgyi Elemér m. kir. kormányfőtanácsos, archidvocat, Radványi Kálmán prior, Bánó István miniszteri tükár és Bácsalmási István praesidens.

Az avató ünnepély március 4-én pontosan délután 5 órakor lesz a premonstréi gimnázium dísztermében, amelyben Kósa Kálmán felavatja az Emerikána Biharj korporációja díszképtalanját, a korporáció most választott patronáját: özv. Stubenberg Józsefné grófnőt; ugyanakkor történik dr. vitéz Moldoványi Istvánné és dr. Erdélyi Gézné főasszonyai és dr. Lindenberger János nagyprepost, dr. vitéz Moldoványi István táblai elnök, dr. Gyöngyösi István kir. főügyész nagyuri beiktatása is.

Az alkalmi ünnepi beszédet pedig dr. Tompa Ferenc budapesti egyetemi tanár, magister urbanus mondja.

Az avatást követően a Katolikus Kör helyiségében zártkörű fogadás lesz a főhercegi pár tiszteletére.

Hol és mikor kapnak vajot a három éven aluli gyermekek és terhes anyák?

Nagyvárad thj. város polgármestere (179/1944. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy a Közélemezési Hivatal által a három éven aluli gyermekek részére a sárgaszínű tejjegyre 10 dkg. vaj, a terhesanyák részére kiadott zöldszínű tejjegyre 20 dkg. vaj váltható ki az alant felsorolt helyen és időben:

március hó 7-én, kedden:

a Damjanich-utcai I. sz. elosztóban, a Mátyás király út 104. sz. alatt levő II. sz. elosztóban, Horthy Miklós út 28. sz. alatt levő III. sz. elosztóban és az Ossitepen levő IV. sz. elosztóban.

Március hó 8-án, szerdán:

az Árpád vezér uti V. sz. elosztóban, Szeptember 6. utcán levő VI. sz. elosztóban, a Mátyás király út 5. sz. alatt levő VII. sz. elosztóban és a Kenesze u. 4. sz. alatt levő VIII. sz. elosztóban vehetik át a részükre fentiek szerint járó vajmennyiséget a tej kivételével alkalmával.

Fenti napok után az elosztók vaját nem szolgálthatnak ki.

Nagyvárad, 1944. március hó 2-án.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Müemlékek fokozottabb gondozása

A Magyar Tudósító jelenti: A Református Egyetemes Konvent határozata értelmében utasítást adott minden magyarországi egyházközségi müemlékek fokozottabb gondozására. Amennyiben új leletek birtokba jutnak, úgy azokat kötelesek a Magyar Nemzeti Múzeumnak is bejelenteni.

Zagyvapálfalván megnyílt az ország első üvegtextilgyára

400.000 pengő részvénytőkével működik az Uvegszigetelőanyagok Gyára Rt.

A Zagyvapálfalvi Üvegyár Rt. a magyar ipar történetében úttörő kezdeményezést tett, amikor a külföldön már bevezetett és a gyakorlatban kiválóan bevált üvegtextillák gyártására telepén önálló üzemet rendezett be és azt a gyárat külön részvénytársaság formájában foglalkoztatja. Eddig öt üvegcselyemgyártó, két üvegyapótyártó készült, egy tempera kemence és egy gáztesztő berendezés érkezett meg Zagyvapálfalvára, amelyekkel a telepén már fel is vették a munkát és szakemberek szerint, kitűnő eredményel kezdetét vette az üvegtextilárak előállítás.

A vállalat fenntartására Uvegszigetelőanyagok Gyára Rt. cégszöveggel új részvénytársaság alakult, amely 100.000 pengő alaptőkével működik. A részvénytőkét az alapító Zagyvapálfalvi

Üvegyártó Magyar Bank és Kereskedelmi Rt.-nél nyitott folyószámlán fizette be. A részvénytársaság úttörőbe üvegyapót, üvegfonál, üvegtextillák és ezen anyagokból készült áruk gyártása, továbbá szilánkmentes és biztonságos üvegekkel való kereskedés tartozik. Az alakuló közgyűlés az igazgatóság elnökévé dr. Ugron Gábor tükós tanácsos ny. belügyminisztert választotta meg, az igazgatóság tagjai pedig gróf Edelsheim-Gyulay Lipót és dr. Károly Ferenc nagybirtokosok, továbbá Pazsiczky Gedeon gépészmérnök. A vállalat felügyelőbizottságának elnöki tisztségét Bezzegh-Huszágh Miklós, a székesfehérvári rendőrkapitánya tölti be, tagjai pedig nemes Pados Gusztáv ny. vezérőrnagy és dr. Mérey Tibor, a Zagyvapálfalvi Üvegyár fő-tisztviselője.

Összefoglaló kimutatás a postai szállítási korlátozás alá tartozó közszükségleti cikkekről

A Postavezérgazgatóság az újabb rendelkezések figyelembevételével új összeállítást szerkesztett a közönség tájékoztatására a postai szállítási korlátozás alá eső közszükségleti cikkekről. Eszerint 17 féle közszükségleti cikk tartozik korlátozott postai szállítási alá. Ezek a következők:

Vágott baromfi. Kivételesen szállítási igazolvány nélkül adható fel postán két darab leölt tyúk, vagy négy darab csirke, vagy egy darab pulyka, Burgonya. Cukor, azonban denaturált minőségben postán is szállítható. Erőtakarmányok, élő állatok, kivéve piócák, napos csibék, továbbá kísérletiügyi intézmények által feladott, valamint azok címére szóló élő állatok. Gabona és kukorica. Gyapjú. Hagyma, azonban 10 kilo-

grammot meg nem haladó mennyiség postán is szállítható. Húsfélék. Ezek közül az állati belsőségek, valamint az ezekből előállítható készítmények, hurka és disznósajt postán is továbbítható. Hüvelyesek és egyéb termények, ezek közül bab, borsó, lencse, kopaszárpa tíz kilogramm, mák két kilogramm is feladható. Kendertermékek. Liszt, Magvak, melyek közül 10 kilogrammot meg nem haladó mennyiség szállítható postán. Tej- és tejtermékek. Textilhulladék. Tojás, amelyből két kilogramm adható fel postán. Zsiradékok. Természetesen megfelelő szállítási igazolványok birtokában az engedélyezett mennyiségek a korlátozás alá eső cikkek közül is feladhatók posta útján. (Magy. Tud.)

Feltűnő birói állásfoglalás a lakások eladása kérdésében

A Magyar Tudósító jelenti: Pálmay János asztalosmester 9.600 pengő megfizetésére pert indított Szalay Ferenc magántisztviselő, volt cukrászmester és felesége ellen. A kereset szerint Szalayék még 1942 októberében átadták az asztalosmesterek Király-utca 96. szám alatti üzlethelyiségüket, amelyért 19.000 pengő lelépési díjat kötöttek ki. Pálmay 500 pengő előleget adott, majd 9100 pengőt készpénzben kifizetett 2100 pengőről pedig váltót állított ki. Az asztalosmester azt vitatta, hogy a bérlemény átadásáért lelépési díj kikötése a jóerkölcsbe s jogszabályba ütközik. Ezért kérte, a bíróság kötelezze Szalayékat a kifizetett 9600 pengő visszafizetésére.

Osztosky Béla törvényszéki bíró tárgyalta első fokon a nem minden napos keresetet. A törvényszék kimondta, hogy a kereset alaptalan, és ezért elutasító ítéletet hozott. A bíróság az ítélet feltűnést keltő indoklásában a következőket szögezte le: A 2222-1923. M. E. számú la-

kásügyi rendelet 82-ik §-ának pontja szerint a bérlő részéről lakásának, vagy lakása egy részének átengedése esetében lelépési díj kikötése és elfogadása kihágást képez. Azonban a 3333-1924. M. E. számú lakásügyi rendelet és az 1936 augusztus 1-e óta érvényben lévő székesfehérvári lakásrendelet, valamint az azt kiegészítő és jelenleg érvényben lévő 5777-1941. M. E. számú és az 590-1942. M. E. számú rendeletek a bérlők részéről lelépési díj kikötését és fizetését nem tiltják és a bírói gyakorlat álláspontja szerint, a jóerkölcsbe sem ütközik. Az utóbbi hivatkozott lakásbérleti rendeletek szerint — hangzik tovább az ítélet — csak a bérbeadó részéről tilos és képez kihágást a rendeletben megengedett magasabb bér, vagy a megengedett bérösszegegen felül egyéb ellenszolgáltatás kikötése, vagy elfogadása. Ezért a keresetet el kellett utasítani.

Fellebbezés folytán az ügy a tábla dr. Lászlóffy Mihály-tanácsa elé ke-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Eljeli zene.

BELVAROSI: Zenélő melom.

CASINO: Hétszilvafa.

KORONA: Kalotaszegi madonna.

rült, amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta. A tábla kimondta, hogy a törvényszék jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alpereseknek az a keresetben állított cselekménye, hogy az általa bérlett üzlethelyiség átengedéséért 1942 október havában lelépési díjat követelt és fogadott el, nem volt tilos és így a lelépési díj visszakövetelése iránti kereset alaptalan.

Megkönnyítik a játékbehozatalt

A KOE játékereskedelmi szakosztálya a játékimport megkönnyítése érdekében tárgyalásokat folytatott a Német-Magyar Kereskedelmi Kamarával. E tárgyalások eredményeként a kamara a németországi játélexportőrökkel közölni fogja a KOE játékosztályának tagnévsorát azzal, hogy az exportnál elősorban ezeket a cégeket vegyék figyelembe. Ennek alapján lényegesen megkönnyebbül a németországi játékbehozatal. A szakosztály egyébként intézkedéseket tett, hogy a játékereskedők megfelelő mennyiségű csomagoló papirhoz és kötöző zsineghez jussanak, mert ma az áru csomagolása — elegendő anyag hiányában — nagy nehézségekbe ütközik. (Magy. Tud.)

Nagyarányu útépitési tervet valósít meg a város a most kezdődő munkaévadban

Nagyvárad, március 3. A polgármester megbeszélést folytatott Hergár Viktor és Tóth Sándor műszaki tanácsosokkal az 1944. évi útépitési tervezet ügyében. Elvileg elhatározták, hogy rendbehozzák az összes temetőkhöz vezető utakat, a Pataky Tibor utcát, az Erzsébet-liget sportpálya előtti teret, ahol betonburkolatot készítenek, hogy a közönség és a járművek közlekedését megkönnyítsék a pálya felé, aztán több kisebb, de a forgalom szempontjából jelentős utca járdáját hozzák rendbe ott, ahol a háztulajdonosok hozzájárulnak a költségekhez. A polgármester utasította a mérnöki hivatalt, a terv elkészítésére a ezzel a városrendezés bizottság legközelebbi ülésén fog foglalkozni.

Kifogásolják a szappangyárak tűzsiros bőrpoló-készítményeket

A piperesszappan pótlására egyidejűleg különböző, úgynevezett bőrpoló készítmények kerülnek forgalomba, melyek gyakran 70 százalékos zsirsavtartalmúak. Kitünően habzanak és tényleg jól helyettesítik a piperesszappant. Ezek a készítmények ellenőrizhetetlen uton kerülnek forgalomba. A nagy piperesszappan gyárak elhatározták, hogy az ilyen, szabálytalanul zsirtartalmú piperékészítmények gyártói és forgalomba hozóival szemben eljárás indítanak. (Magy. Tud.)

Négy súlypont alakult ki szerdán a keleti arcvonalon

Friss német tartalékok bevetésével súlyos harcok alakultak ki Narvánál — Ismét bombázták Vatikánvárost

Ujabb súlyos légitámadás érte Londont

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal déli szakaszán a szovjet csapatok főleg Krivoj-Rog térségében indítottak sok előretörést, de eredménytelenül. Rogascevtől északra levő arcvonalszakaszon összevont erők támadtak; gránátosok és páncélgránátosok minden áttörési kísérletét megfúvítottuk és tüzéség, valamint légvédelmi tüzéség eredményes támogatásával nagy véres veszteséget okoztunk az ellenségnek. Neveltől északnyugatra fókuszálódott az ellenséges támadások lendülete. Egész napon át tartó ellenséges áttörési kísérletet 25 ellenséges páncélos szétlövése után, nehéz harcokban visszavertünk. A narvai arcvonalon a szovjet részéről most felvonultatott új előlkek indított támadásokat kemény küzdelemben visszavertük és részben már állásaink előtt szétvertük tüzéségi tüzzel.

Fenn északon a kandelakszai szakaszban német rohamcsapatok betörték az erősen kiépített ellenséges állásokba és sok harci állást legénységével együtt a levegőbe repítettek.

A nettunoi partraszállási hídfőnél szerdán Ciszternától nyugatra és délnyugatra változatos harcokra került sor. Az ellenségnek több helyen sikerült megint betörnie az előző napokon megszerzett előretolt állásainkba. Mészehordó tüzéségünk Anzó kikötőjében elsüllyesztett egy teherhajót és több súlyos találatot ért el más hajókon. Harci repülőgépek folytatták támadásaikat Anzio térségében hajók és kirakódó művek ellen és bombatalálattal súlyosan megrongáltak egy ötezer tonna szállítóhajót. A déli arcvonalról csak kölcsönös felderítő és rohamcsapattevékenységet jelentenek.

A csütörtökre virradó éjjel brit bombázó kötelékek zárt felhőzet védelme alatt terrortámadásokat intéztek délnyugatonmetországi helységek ellen. Sok akna, romboló és gyújtóbombával főként Stuttgart lakónegyedében okoztak károkat és a lakosság körében veszteségeket. Ellenséges zavaró repülőgépek ezenkívül bombákat dobtak le Nyugat-Németország térségében. Négy ellenséges repülő letűntünk.

Légi haderőnk ismét nagy tanulást intézett London ellen. Több hullámban repülő nehéz harc repülőgépeink sok romboló és gyújtóbombát dobtak le különböző városrészekre. Sok nagy tűz és nagykiterjedésű rombolások keletkeztek.

Berlinből jelentik: (MTL.) Katonai körökben hangoztatják, hogy a keleti arcvonalon szerdán, négy nagy súlypont alakult ki: Az első Narvától délnyugatra, ahol súlyos harcok folytak a bolsevista hadosztályokkal. A német hadvezetés friss tartalékokat vetett harcba és így Narva körül nagy csata alakult ki. A második súlyponton Neveltől északnyugatra a bolsevisták minden rendelkezésre álló fegyverrel sorozatosan támadtak, de rohamukat visszaverték. Rogascevi területén az ellenség kiskenyi szakaszon szintén szüntelenül támadásokat intéz. Itt Gob-

rujszkat akarják elérni. Szerdán ezen a szakaszon az ellenség 25 páncélost vezetett. A negyedik súlypont Krivoj-Rog környékén van, ahol a németek ellentámadással válaszoltak a szovjet támadásokra. Az arcvonalat nem változtatták meg.

Berlin. (MTL.) A narvai arcvonalon, az északi részen, a szovjet támadást teljes mértékben sikerült visszaverni. A nyugati és déli részen megfolytak a harcok. Ennek az arcvonalszakasznak — mint német illetékes helyen megjegyzik — nemcsak katonai, hanem politikai jelentősége is van.

Percnyi pontossággal hajtották végre a német pilóták London bombázását

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A London elleni legújabb légitámadás a legnagyobb pontossággal folyt le. Bár a légvédelem London körül valóságos tűzöveget vont, a német bombázóknak sikerült áttörniök és csaknem semmi veszteségük sem támadt. A céltárgyaknak új megvilágító eszközökkel való elhatárolása ezuttal is

lehetővé tette a repesz- és gyújtóbombák pontos ledobását. A támadó gépek harmadik hulláma, amely csak pár percig volt London fölött, másodpernyi pontossággal egy időben dobta le a bombákat és szőnyegszerűen kerekén 280 bombát egy hadifontosságú ipari terület fölött bocsátott le.

Hat bomba hullt szerdán Vatikán városra

Róma. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Szerdán este 8 órakor egy angol-szász repülőgépről, amely 600 méter magasságban szállt hat bombát dobtak le a Vatikánváros közvetlen közelében. A bombák közül négy a Propaganda Fidei épülete mellé esett, a másik kettő pedig Muro Aureliano fala közelében. A Santa Camilla kápolna bejáratánál egy munkást a bomba megölt, egy ágostonrendi szerzetest pedig megsebesített. A Santa Monica templom súlyosan megrongálódott.

Róma. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Pápai területre szerdán este, mint jelentették, egy angol-szász repülőgépről bombákat dobtak. Az *Osservatore Romano* ezzel kapcsolatban a következőket írja:

Ismét rá kell mutatni a támadás komoly voltára. Ez a támadás olyan helyet ért, ahol nemcsak semmiféle katonai célpont nincs, hanem a pápai bazilikának és a Vatikánállamnak közvet-

Paasikivi vette át Stockholmban a szovjet fegyverszüneti feltételeket Kollontaj asszony nagykövettől

Finn hivatalos jelentés a békehírekről

Helsinki. (MTL.) Finn részről hivatalosan a következő formában ismertették a Szovjet Távirati Irodának a feltételeket tartalmazó jelentését: Abból az alkalomból, hogy az elmúlt napokban béketárgyalásokról terjedtek el hírek, a Finn Távirati Iroda a finn-szovjet vitát illetően a következőkről értesül: Béketárgyalások Finnország és a Szovjetunió között nem folytak, ellenben a finn kormány tudomást szerzett fegyverszüneti feltételekről, amelyeket Paasikivi államtanácsos vett át stockholmi látogatása során Kollontaj asszonytól. Abban a formában, ahogy a finn kormány tudomást szerzett a Szovjetunió feltételeiről, azok két csoportba oszthatók: Az első csoportba tartoznak azok a feltételek, amelyeket haladéktalanul jóvá kell hagyni. Éspe-dig: 1. A Szovjet nem követeli, hogy Finnország háborút indítson a németek ellen, azonban a finneknek meg kell szüntetniük kapcsolatukat a németekkel. Ha Finnország semleges maradni nem engedhető meg, bizony idegen hatalom csapatait tartózkodniuk területén és ezeket a csapatokat internálni kell; 2. Az 1940

évi békeszerződés érvényének visszavonása.

A második csoportba azok a feltételek tartoznak, amelyekről tárgyalni kellene. E tárgyalások a részleges vagy teljes leszerelésről Moszkvában kerülnének sorra. A második csoportba tartozik a háború okozta és szovjet területek megszállásából eredő károk megtérítése, valamint Petsamo környékének kérdése.

A hivatalos finn közlemény ezután így folytatja: Amikor a szovjet kormány hivatalos közleményében, amelyet március 1-én olvastak fel a szovjet rádióban, ismertette a fegyverszüneti feltételeket, ugyanakkor megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Finnországtól a feltétlen megadást és finn városok megszállását követelte volna. A finn kormány kötelességéhez híven közölte a finn képviselőházzal az orosz fegyverszüneti feltételeket.

Finn illetékes körök utalnak arra, hogy Helsinkiben jelenleg csak a feltételek első csoportját helyezik előtérbe. Finn illetékes helyen nem kívántak az újranevezett időszakot csoport társulásba bocsátkozni, és arra a feltételre tértek ki, amely

len közelében terül el. A Vatikán pedig semleges és önálló állam, amely állam tevékenységét függetlenül szerződésesekkel erősítették meg. Vatikán nehéz kitalálni, hogy milyen hadi eszközöket követelt a támadó repülőgépek, csak nem azt, hogy egyre nagyobb területeket keltsen a lakosság kárát és a hatalmas udvariassággal válaszoljon a pápának az Örökváros érdekében ismételt hangoztatott szavára. Szóvá kell tenniük a Vatikánváros nyílt megsértését, ahol sok bombadarabot találtak. Holott a mai technika rendelkezik eszközökkel arra, hogy éjszaka is megtalálják a kijelölt céleket. Mindehhez járni, hogy a nemzetközi szerződések megsértésével nagyon gyakran átrepülnek a Vatikánváros területe fölött is.

Zürich. (MTL.) A *Basler Nachrichten* úgy értesül, hogy a pápa még mindig érintkezésben áll a hadvezető felekkel, hogy megakadályozza az Örökváros esetleges elpusztítását.

Hatalmas méretű légitámadás bontakozik ki Távolkeleten

Tokio. (MTL.) A NTL jelenti: A Marian-szigetek ellen február 22-én és 23-án végrehajtott ellenséges támadásokról az Asahi Simbun című lap haditudósítója benyomásait abban foglalja össze, hogy az ellenség erős hajóhadkötelékével a japán haditengerészettel való harcot kereste. Hogy egyesapásra döntést csikarjon ki. A csendesóceáni helyzet mindenesetre továbbra is rengeteg feszült. Hatalmas méretű légitámadás bontakozik ki, amelynek kimenetelétől függ a további döntés.

Törökország nem fogadja az angol-szász hadianyagot

Ankara. (Bud. Tud.) Itteni beavatott körökben úgy tudják, hogy Anglia és az Egyesült Államok február 24-én a brit katonai küldöttségnek Ankarából történt elutasítása után megzúntatték a hadianyag-szállítást Törökország számára.

szerint a szovjet hadifoglyakat és más szovjet állampolgárokat haladéktalanul vissza kell küldeni hazájukba. Illetékes helyen erre vonatkozóan megjegyezték, hogy az orosz feltételekből teljesen hiányzik a kölcsönösség elvének figyelembevételése. Arra a kérdésre, hogy mi jellemző a finn álláspontot, finu illetékes helyen a következőket válaszolták: Az összeköttetést továbbra is finn kormány tartani. Arra a további kérdésre, hogy ennek az összeköttetésnek milyen jellege és célja van, az illetékesek azt felelték, hogy a legfontosabb feladat most annak megismerése, hogy a közölt feltételek utolsó szövegének tekintetében megvan-e a lehetőség azok módosítására?

A finn fővárosban az események mozgalmassá tették a politikai életet. Ramsay külügyminiszter a képviselőház külügyi bizottságának szombati rendes ülésén újból ismertette Finnország külpolitikai helyzetét, de emellett nem csupán békekérdésekről beszélt, hanem más külpolitikai kérdésekről is.

Helsinki. (MTL.) A reggeli finn lap

pok közül csak az Uusi Spomi és a Hufvud-Stadsbladet foglalkozik a fegyverszüneti feltételekkel. Az Uusi Suomi szerint finn részről meg kell állapítani, hogy a közölt feltételek alapján nem kerülhet sor békekötésre. Az északfinnországi német csapatok internálására vonatkozó feltételek teljesítése a beesetelenség útjára vezetne. A Hufvud-Stadsbladet szerint ha Finnország elfogadná az orosz feltételeket, nyilvánvalóan annak a kockázatnak tenné ki magát, hogy újból háborúba sodródna és az ország hadszíntérré válna.

Stockholm. (Bud. Tud.): Nem erősítik meg a hírt, hogy Paasikki már Stockholmba érkezett. Megérkezését csütörtökre vagy péntekre várják.

Horvát államférfiak a Führer főhadiszállásán

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A vezéri főhadiszállásról jelentik, hogy a Führer március 1-én fogadta Mandics horvát miniszterelnököt és Perics külügyminisztert. A fogadásnál jelen volt Ribbentrop külügyminiszter és Keitel vezértábornagy is. Hitler baráti szellemben megbeszélést folytatott a horvát államférfiakkal a két országot érintő, valamint a horvát időszerű kérdésekről. A Führernél történt kihallgatás után Mandics miniszterelnök és Perics külügyminiszter Ribbentrop külügyminiszternél tett látogatást.

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: A horvát államférfiaknak a Führernél és a birodalmi külügyminiszternél tett látogatása alkalmas adta az egész horvát kérdés alapos megbeszélésére. A horvát államférfiak arra a meggyőződésre jutnak, hogy német részről a horvát állam kivételése és nehézségei iránt megértést tanúsítanak. A horvát nép és a nehezen kiharcolt állam jövője Németországnak szívügye.

Zágrábból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Mandics dr. miniszterelnököt és Perics dr. külügyminisztert, — amint a Führer főhadiszállásáról hazatértek, a Poglavnik hosszabb megbeszélésen fogadta.

London, Washington és Moszkva megegyeztek a lengyel határkérdésben

Zürich. (MTI.) Ciechanowski nagykövet a lengyel kormány washingtoni diplomáciai képviselője részletes jelentést tett kormányának az amerikai kormányuk az orosz-lengyel vitában tanúsított magatartásáról. Jelentésének tartalmáról jól értesült lengyel körökben azt mondják, hogy az amerikai kormány magatartása általában egyezik az angol kormányéval. Ez annyit jelent, hogy a nyugati hatalmak kormányai a határkérdésben osztják az orosz álláspontot és Sztalinnal megegyeztek abban, hogy Lengyelországot a keleti részek elvesztéséért nyugati területekkel kárpótolják. Abban úgylátszik támogatja a brit és az amerikai kormány a lengyel kormányt, hogy semmiféle hatalmi kívánságra sem távolíthatnak el valakit a lengyel kormányból, mert ez tisztára lengyel belső ügy.

Zürichből jelentik: (MTI.) Moszkvából jelentik, hogy a szövetséges diplomáciai kar jelenléteben megkezdődött az orosz szövetséges közlése a legfelsőbb tanácsának tárgyalása az új föderatív államánnyóról. Az ünnepélyes megnyitáson Sztafin nem vett részt.

Róma elfoglalása érdekében történt az anziói partraszállás

Lieszabonból jelentik: (MTI.) Sir James Grigg angol hadügyminiszter, az alsóház csütörtöki ülésén a hadsereg költségvetésének előterjesztése során tartott beszédében elmondta többek között, hogy az anziói partraszállásnak az volt a célja, hogy elvágja az 5. és 8. hadsereggel szemben álló német kötelek összeköttetését Rómával és Észak-Olaszországgal, hogy így Rómát el lehessen foglalni. Arra a csaldósásra célozva, hogy a jólindított partraszállás nem vezetett döntő eredményre, kijelentette, hogy még nem lehet azt állítani, hogy a csaldósások igazoltak-e?

Az általános háborús helyzetről kijelentette, hogy Tio továbbra is nagy szolgálatokat tesz a szövetséges nemzeteknek. Méltatja az olasz arcvonal eseményeit és annak a felfogásának adott kifejezést, hogy Németország keleti leköltöttsége következtében nem tudja Rómától délre feltartóztatni a szövetségeseket és eltávolítani őket azokról a

repülőterekről, amelyek megkönnyítik Németország bombázását.

A hadügyminiszter a szövetségesek partraszállási lehetőségeit vizsgálva, azon a véleményen volt, hogy ezeket aligha lehet megakadályozni, azonban Németország jelenleg a legnagyobb elszántsággal harcol. Nagybritannia újraszervezte hadseregét, hogy végrehajtsa a legnagyobb támadást.

A továbbiakban megemlítette, hogy a szövetségesek terveket dolgoztak ki a burmai közigazgatásra vonatkozóan. — Kijelentette, hogy a leszerelésről jelenleg semmit sem mondhat. A háború után, saját érdekünkben, a világbéke fenntartása céljából — mondotta Grigg — bizonyára kénytelenek leszünk tekintélyes hadsereget fegyverben tartani. Végül dicsérő szavakkal szólott a hadseregről és hozzáfűzte, hogy mostarabban keveset dicsérik a brit katonákat. Bizonyára számos alkalom kínál-

kozik az elkövetkezendő napokban a mulasztás pótlására.

Genfből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: A brit hajózási vállalatok londoni közgyűlésén Seanger elnök elnöki megnyitójában foglalkozott a brit kereskedelmi hajózás jövőjével. Az Egyesült Államok a háború után háromszor-négyszer annyi kereskedelmi hajóval rendelkeznek — mondotta — mint Anglia és maguknak kell majd gondoskodniuk arról, hogy a hajóikat továbbra is használatban tartják-e vagy leszerelik? Ha az Egyesült Államok a nagy vámok politikáját követik és ugyanakkor kivitelük fokozására törekednek, igénybe kell venniük más nemzeteket is a hajózásban. Amerika számára a kereskedelmi hajóhad fényűzése, Anglia számára azonban életfontosságú szükség lesz, mert a brit nép helyzetének megjavítására nem lehet szó, ha nem sikerül javítani a nemzeti jövedelmet.

Rommálőtték az orosz cári Versaillesst a Leningrád körüli harcokban

Az orosz front északi szakaszán folyó kemény harcok ugyszólván teljesen megsemmisítették Nagy Péter és Katalin korának műemlékeit. Leningrád és Oranienbaum között van a híres Peterhof kastély, amelyet 1709-ben Nagy Péter építtetett a később II. Katalin nyaralója volt. Itt rendezte Katalin cárnő 1766 telén híres jégünnepélyét, amikor is a cárnő tiszteletére felvonultatott ágyuk is jégből voltak és a nagyterem parkettjét jéggel vonták be.

Nagy Péter, amikor legyőzte XII. Károly svéd királyt és székhelyét „Oroszország nyugati ablakában” rendezte be, korának leghíresebb építészeit hívta meg udvarába, hogy felépítsék a „nyugati fővárost”. Nagy Péter udvarában dolgozott például Domenico Trezzini, a holland barokk zseniális mestere. Utódai és politikájának folytatói Oroszország két nagy női uralkodója, Erzsébet és Nagy Katalin Pétervár kö-

zelében építtették fel a Carszkoje Szelot, a Cárak falvát. Tul akarták szárnynálni Versailles pompáját és előkelőségét.

Különösen Erzsébet cárnő, Nagy Péter kisebbik lánya áldozott sokat a Carszkoje Szelo építkezéseire. Rastrelli az olasz barokk mestere évekig dolgozott Erzsébet udvarában. A Carszkoje Szelo körül a cárok és főleg cárnők kegyenceinek palotái sorakoznak. Különösen érdekes Gregor Orloff hatalmas palotája, amelyben nem kevesebb, mint háromszáz szoba volt. Mint ismeretes, Orloff Nagy Katalin kegyence volt és a kastély parkjának meghitt lugasai és pavillonjai a cárnő és kegyenceinek szerelmi regényéről sokat beszélhetnek. Mint ahogy ezt egyébként maga Orloff mondta, akinek a történelem a következő nem tulajdos lovasias kijelentést adta a szájába: „A park minden pontja sokat beszélhetne azokról az édes em-

lékekről, amelyek egy férfit boldoggá tehetnek”.

A másik híres kegyenc-kastély Oranienbaumban. Mensikov hercege Oranienbaumban. Mensikov hercege Erzsébet kedvence volt. A Carszkoje Szelo az 1917-es forradalomig a cárok nyári üdülőhelye volt, a forradalom után a szovjet kormány muzeumokat és gyermeknyaralókat rendezett be a cárok egykori pompás palotáiban és a Carszkoje Szelot elneveztek Dicszkoje Szelónak, vagyis Gyermekfalvának, később pedig Puskin emlékére Puskinnak.

1941 szeptemberében a német csapatok elfoglalták az egykori Carszkoje Szelot és a palotákat erődítményekké építtették ki. A most megindult orosz offenzíva során az orosz ágyuk rommálőtték az egykori cári világ legszebb emlékeit, amelyek között a barokk-építészeti néhány örökértékű alkotása is volt.

Mekkora kár érte a művelt emberiséget Monte Cassino pusztulásával?

A másfélezer éves szentbenedekrendi kolostor multja és kincsei — A longobárdok, szaracénok, földrengés, angolszász bombák

Csak századok múlva építik fel ismét romjaiból Monte Cassino apátságát. A három hajós, márvánnyal díszített, rinascimento stílusú bazilikát 1727-ben szentelt fel XIV. Benedek pápa. A monte-cassinói kolostor könyv- és okmánytára felbecsülhetetlen értékű. Mintegy 80 ezer eredeti okmányra és 100.000 kéziratos könyvre, kódexre tehető a kolostor gyűjteménye. Egyik ilyen féltve őrzött darab Aquinoi szent Tamásnak eredeti kézirata és Szent László királynak levele. Az „Italia Unita” kormány 1866-ban lefoglalta és műemlékké nyilvánította a kolostort, de megengedte benne a szerzeteseket a munkácsok és könyvtár üzemeltetésére. Az 1929 február 11-én a Szentsek és a fascista Olaszország közt kötött latoráni egyezmény szerint Monte Cassino újból visszatért a Benedek-rend tulaj-

donába. A bombázás következtében biztosan megsemmisültek a bazilika gyönyörű freskói, valamint a „Paradiso”-nak nevezett udvar, amely a San Pietro építőjének, Bramante-nek a tervai alapján épült. S aggódunk, hogy mi lett a kolostor világhírű képgyűjteményével, mert az egyházi festészet számos kiváló alkotását szintén Monte Cassino őrizte. S azt sem lehet megemlíteni nélkül hagynunk, hogy a monte-cassinói kolostorban állították fel 480-ban az első itáliai nyomdát. Érdekes, hogy a monte-cassinói kolostor, akárcsak a sabbaciói „Saero Speco”, amely a rendalapító Szent Benedeknek első tartózkodási helye volt (itteni remetéskedése után ment Monte Cassinoba, hogy megalapítsa az anyakolostort) hegyre épült. Erre nézve van egy latin mondás: „Bernardus valles, montes Benedictus ama-

bat.” Vagyis: „Szent Bernát a völgyeket, Szent Benedek pedig a hegyeket szerette.” Ennek a magyarázata az, hogy a kolostor lakói fenn a hegyeken nagyobb biztonságban érezhették magukat a kóborló rabló csapatok támadásaitól. Így lehet megérteni azt is, hogy az olasz falvak és kisebb városok miért épültek általában hegyekre. Mert így jobban védekezhetek, megóvhatták magukat egy-egy kisebb martalóc csapat ellen. (Nálunk a falvak általában völgyekben épülnek.) Sajnos, a modern technika hadigépezete nem ismer semmiféle akadályt, ha pusztításról van szó. S így Monte Cassino, az európai művelődés vára, amelyet feldúltak a szaracénok longobárdok, amelynek az alapjait megrázta a földrengés. — 1944-ben nincs többé!

Huszonöt évvel ezelőtt kezdődött Clemenceau elnöklésével a párisi „békekonferencia“

Egy svájci köziró érdekes visszaemlékezéseket közöl a „Tigris“-ről. Clemenceau gúnyosan nyilatkozott nagy kortársairól

Huszonöt esztendeje annak, hogy 1919 elején Clemenceau a párisi békekonferencia elnöke lett. Ebből az alkalomból Edmond Rössier svájci professzor az *Illustré* hasábjain érdekes visszaemlékezést közöl régi barátjáról, a „Tigris“-ről. Ha Clemenceaunak 1940-ben szava lett volna még — írja Rössier — és ha meghallgatták volna Franciaország nem került volna arra a lejtőre, ahová 1940 tragikus májusában és júniusában jutott.

Rössier utal arra, milyen szigorúan ítélte meg Clemenceau azokat, akik vele összeköttetésben állottak.

„Poincaré — mondotta Clemenceau — az a jogász, aki a tára hajolva nem tud másfelé tekinteni. Briand pedig a megtehetsélt enciklopedikus tudatlanság.“

Egy másik politikusról, akit Rössier nem nevez meg, mert még az élők sorában van, Clemenceau a következőket jelentette ki: „Nagyon egyszerű az eset, X. erköletelen, természetesen csak politikai értelemben.“

Clemenceaunak ez a mondása bizonyára Caillauxra vonatkozott, mert Clemenceau nagy kortársai közül már csak a 81 esztendő Caillaux van az élők sorában.

Különös volt Clemenceau felfogása a hájáról is. 1876-ban törvényjavaslatot indítványozott a laikus, ingyenes és kötelező közköztartás bevezetéséről. Ezt néhány évvel később Jules Ferry valószínűleg meg. Amikor Rössier megjegyezte Clemenceau előtt, hogy mivel ennek a közigazgatási reformnak tulajdonképpen ő a szerzője, hálsának kellett volna lenni vele szemben. Erre Clemenceau így válaszolt: „Ne beszéljünk hájáról. Ha ön megmenti valakinek az életét, aki aztán később hátulról ledöli, jogában áll, hogy azt mondja: Ez egy szerencsétlen ember, de a politikában ismeretlen a hála.“

Harminc évvel ezelőtt egy barátjának kijelentette, hogy az lesz életének legnehezebb napja, ha a strassburgi székelyház tornyán ismét francia zászló leng. A sors kegyes volt Clemenceauhoz és 1918 decemberében részt vehetett a diadalmis bevonuláson, amely Elzász városaitba vezett.

A béketárgyalások idején kijelentette, hogy nehezebb a békét megkötöni, mint a háborút irányítani. Tartós békére törekedett, de régi recept szerint, amely abból áll, hogy az ellenféllel megterítetik azokat a károkat, amelyeket okozott és olyan helyzetbe hozzák, hogy hosszú ideig ne árthasson többet. Így képzelte Franciaország biztonságát, de előbb két államférfiival kellett megküzdenie.

Az egyik az idealista Wilson volt, aki a békefeltételeket másodrendűeknek tekintette és azt képzelte, hogy mielőtt megalakul a Népszövetség, mint hatalmas világitótorony mutatja majd meg a

véglegesen kiengesztelődött népek számára az utat.

Másik ellenfele, Lloyd George, abból indult ki, hogy a német hadiflotta elpusztítása után Németország nem tud többé támadni s Lloyd George arra törekedett, hogy a kontinentális egyensúlyt helyreállítsa. Az a számára biztosítva a békét.

Clemenceaut tulajdonképpen nagyon bántotta, hogy nem választották meg köztársasági elnöknek, amely az ő szolgálatának méltó elismerése lett volna. Azért sohasem panaszkodott, csak szíve mélyén ott maradt a keserűség. Visszavonulása korántsem volt olyan, mint Bismarcké. Clemenceau amerikai utra indult, hogy konferenciákon lehessen hasznára hazájának és hogy felélessze a túlrövidnek bizonyult amerikai-francia testvériséget.

Egyébként szünet nélkül dolgozott.

Két nagy munkát írt: „Demosthenes és a gondolat alkonya“, továbbá „A győzelem uagysága és csapásai“ címmel.

Párisban, Franklin-utcai lakásán fogadta politikus barátainak látogatását.

A miniszterelnökökről, akik őt követték a hatalmon, azt tartotta, hogy rosszul vezetik az országot. A genfi és egyéb paktumokat egyenesen megvetette és úgy látta, hogy az a békeszerződés, amelynek alkotására teljes erejét szentelte, darabokra foszlik. Fájdalmasan érintette, hogy azok is, akik megnyerték a háborút, az ő általa elért eredményekkel szemben közönyösek.

LLOYD GEORGE ÉS CLEMENCEAU

Londoni tartózkodása idején meghívta Lloyd George ebédre. Clemenceau kimentette magát, de az angol képviselő

selőházból mégis találkozott Lloyd George-vel. Az angol államférfiút meglepette Clemenceau ridegsége.

— Ugy látzik, hogy ön elégedetlen velem? — kérdezte Lloyd George.

— Igen — hangzott a válasz, — mert a fegyverszünet után ön ellenünk fordult.

— De hiszen ön jól tudja — viszonozta Lloyd George, — hogy ez a mi politikánk.

Clemenceau nem maradt adós a válasszal:

— Nézze csak, Mr. Lloyd George, mi együttesen millió és millió embert küldtünk a halálba és ön most erre használja ezt föl?

Clemenceau 88 esztendőskorban bekövetkezett haláláig állandóan dolgozott.

Arra a kérdésre, vajjon mit csinálna Clemenceau, ha most megjelenhetne utódai sorában, Rössier azt válaszolta: nehezen megmondani, hogy mit csinálna, mert alkotáshoz és szervezéshez anyagra és szabadságra van szüksége. Bizonyos azonban, hogy Clemenceau éktelen haragra gyulladna azok ellen, akik az ő élete művét öszetörték, ugyanakkor a világ vigasztalan helyzete mélységes szomorúsággal töltené el.

A magyar grafika bemutatkozik a nagyváradi közönségnek

Szombaton nyílik a kiállítás, vasárnap tárlatvezetés

A magyar grafikai művészet legkiválóbb reprezentatív országos vándorpropaganda-kiállításai során szombaton reggel Nagyváradon nyitják meg komoly művészeti eseményt jelentő tárlatukat az Újságíró Otthon olvasó termében. Céljuk: megkedveltetni a grafikát a közönség legszélesebb rétegeivel, mert művészetünknek ez az ága még mindig a mostoha-gyermek szerepét játssza nálunk, annak ellenére, hogy világszerte ismerek és megbecsülik a magyar grafikusokat.

A kiállításon a következő nagynevű művészeink vesznek részt: Szönyv István, Zádor István, Istókóvicz Kálmán, Varga Nándor Lajos, Boldizsár Gáborjani Szabó Kálmán, Conrad Gyula, C. Sándor József, Beron Gyula, Barta Ernő, Korda Géza, Gémes Lajos, Patkó Károly és Krón Jenő. De ott láthatjuk majd Aba-Novák Vilmosnak néhány hátramaradt remek alkotását is.

A propaganda-cél érdekében a rendezőség lehetővé tette, hogy mindenki szinte hihetetlenül olcsó áron juthasson hozzá egy-egy komoly, művészeti grafikai munkához. Az árak éppen ezért már husz pengőnél kezdődnek.

A kiállítás egyébként tíz napig tart s megtekinthető minden reggel 9-től este 7 óráig.

A készülő kiállításról egyébként Varga Nándor Lajos, a budapesti képzőművészeti főiskola tanára a következő nyilatkozatot tette:

— Azt mondják általában, hogy a képeket nézni kell, nem beszélni róluk. Teljesen igaz. Beszéljenek a képek, hiszen azért készültek, mert mindaz,

amiről beszámolnak, nem nagyon foglalkozhat az emberek szívével, vagy legalább is nem úgy, hogy ugyanazt jelentse. Ha mégis néhány szót szólnak a képek érdekében, ez inkább a képek általánosan vonatkozik, nem pedig a most kiállítottakra. Az olyan kiállításon, ahol festett képek sorakoznak egymás mellé, könnyebb a megértés. A színes ruhába öltözött kép változatos, a szemlélőt könnyebben gyönyörködteti, színeiben látja a világot festő és művelő. A grafikai munkák többnyire nélkülözik a színt, a művész elvontabb területen fejezi ki magát és ide kényszeríti a nézőt is. Feladata sokkal nehezebb a művészeknek, amikor a színt, a mindenki által érthetőbb közli elemet kell pótolni, amikor érdekes meglátását, felfogását egy színben kell elhíhetővé tenni. Vonzóvá kell tenni a művet — egyszerű eszközökkel. A művészeti grafikában épp ezért sok az egyszerű puritánság, sok a tartalom úgy a tárgyban, mint az előadásmódban.

— A magyar grafikai művészet már sokszor kiállította a próbát. Nemcsak itthon, hanem külföldön is. Nemzetközi viszonylatban is az első között foglalkozunk helyet olyan nemzetek versenyében, ahol a grafikai munka többszázados multja nagy előnyül szolgál. Sajnos, a nagyközönség minderről alig tud valamit, alig vesszük észre, hogy a hazai földből milyen értékek buzognak fel.

— E kiállítás egyik célja tehát a megismertetés, másik célja a megkedveltetés. A művészek legtöbbször aldozatot hoznak egy-egy kiállítás any-

gának összeállításánál. Az igazi művész lelkében sohasem szunnyad a meggázdagodás reménye, a művész csupán élni akar, hogy tovább dolgozhasson, alkothasson. Ehhez először is megértés kell, a műértő közönség érdeklődése és szeretete. Ha ennek csak egy kis hányadát kapja a művész, azt is örömmel veszi, mert így megindul egy folyamat, amiből csak öröm származik.

Vasárnap délelőtt fél 12 órakor Torockai Osvald festőművész tart tárlatvezetést s ennek során ismerteti a magyar grafikai művészet fejlődését, irányait, válfajait és készitési módjait. A tárlatvezetést a művész délután fél 5 órakor megismétli.

Kettévágott holtestet a vizesgyáni vasuti sineken

Nagyvárad, márc. 3. Jelentették a kir. ügyészségnek, hogy a vizesgyáni vasuti állomástól néhány kilométerre, a sinen kettévágva találták Rutkai Gyula 28 éves földműves holtestét. Miután Rutkai előzőleg több helyen verekedett a faluban, az a gyanu merült fel, hogy büntényről van szó, s az nincs kizárva, hogy Rutkainak esetleg már az élettelen testét helyezték a sinekre, az érkező sebesvonat elé, hogy ezzel a véletlen szerencsétlenség vagy öngyilkosság látszatát keltsék. Ezért a kir. ügyészség indítványára a kir. törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a hulla szemlét és a törvényszékj boncolást, amire ma délután kerül sor.

Ha még nem látta,

feltétlen nézze meg a HUNGÁRIA külön termében levő

Csakis elsőrangú márkás festmények és szobrok.

Nyitva: Szombaton egész napon át

KÉPKIÁLLITÁST

Művészi élmény!

Kitűnő vásárlási alkalom!

Vasárnap déli 12 óráig

Savanyított konzerváruk legmagasabb árának helyi szabályozása

(Folytatás és vége.)

Az előállító üzemek a nagykereskedőknek és feldolgozó üzemeknek történő eladásánál a nagybani árból legalább 10% engedményt kötelesek adni. Nagykereskedő a kiskereskedőknek történő eladásánál legfeljebb a nagybani árat számíthatja.

A kimért savanyított konzervárukra megállapított árak nettó súlya vonatkoznak, kölesön edényben. Amennyiben a kiskereskedő papíresomagolást ad, ezért külön összeget nem számíthat. Az üvegekben forgalomba hozott áruknak — legfeljebb 5% eltéréssel — a lével való feltöltés nélkül kell az előírt mennyiséget tartalmaznia. A savanyított káposztára megállapított ár olyan áruért számítható, amelynek a természetes savanyúsága szabad légtartalma legfeljebb 15%.

Az üvegekben forgalomba hozott árukra megállapított nagybani és fogyasztói árakat üveg nélkül kell érteni. Ezekhez az árakhoz üvegbetétként legfeljebb a következő összeg számítható:

5 literes üveg	4.—	P. (db.)
2,5 " " "	2.—	"
1 " " "	1.—	"

Az üvegbetét összegéből az eladó nem köteles engedményt adni, viszont a betét összegéhez hasznot nem számíthat.

A nagybani árakat helyi eladásnál házhoz szállítva, más helyiségbe történő eladásnál pedig szállításra feladva kell érteni. Más helyiségbe történő eladásnál a nagybani árakhoz a szállításhoz felhasznált hordó költsései díja, vagy a láda tényleges önköltsége hozzájárulhat.

Azokban a helyiségekben, amelyekben nem működik az illető árut előállító üzem, a savanyított konzerváruknak a megállapított ára az érkezői állomáshoz felmerült szállítás tényleges költségével, valamint a szállításhoz használt hordó költsései díja és egyéb költségek címén nettó q-kint 3.— P.-vel lehet magasabb a megállapított áruknál.

Közintézményekkel, betegellátó és jótékonyági intézményekkel, szanatóriumokkal, internátusokkal, iskolákkal és egyéb nagyfogyasztókkal szemben — egy alkalommal legalább 0,50 q. vagy egy hónap alatt összesen 1,50 q. nettó súlyú savanyított konzerváru szállításánál — legfeljebb a nagybani ár számítható fel. Közintézményekkel, betegellátó és jótékonyági intézményekkel, szanatóriumokkal, internátusokkal, iskolákkal, vendéglátó üzemekkel és beszerző csoportokkal szemben egy alkalommal legalább 5 q. vagy egy hónap alatt összesen 15 q. súlyú savanyított konzerváru szállításánál a nagybani árból mind az előállító üzemek, mind a viszonteladó kereskedők 5% engedményt kötelesek nyújtani.

A nem említett elnevezésű, összetételű és csomagolású savanyított konzervák a Közellátásügyi Miniszter által külön megállapított áron hozható forgalomba.

INDOKOLÁS:

Igy határoztam, mert a savanyított konzerváruknak a megállapított üz-

szegben való felszámítását a helybeli viszonyok figyelembevételével megfelelőnek tartom.

Erről értesítendő: Nagyvárad thj. város közönsége a helyi lapok útján, m. kir. Közellátási felügyelőség, m. kir. államrendőrség ker. kapitánysága, Közigazgatási ü. o. egy egy határozattal, azzal, hogy ellene a m. kir. Közellátásügyi miniszter urhoz a kézbesítést kö-

Cimer és cimfestést üvegre, bádogra, fára PAIZS J. művésziesen, szakszerűen készít cím és cégfestő

Mezey Mihály utca 1. sz.

vető 15 napon belül felebbezéssel lehet élni.

Nagyvárad, 1944. február 16.

Dr. Soós István sk. polgármester.

Gazdasági tájékoztató értekezlet a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában

Március 1-én volt a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében a nemzetvédelmi propagandaminisztérium havonta szokásos gazdasági tájékoztató értekezlete. Az értekezleten ezúttal is Antal István dr. nemzetvédelmi propagandaminiszter elnökelt. Az értekezlet tárgya a kereskedelemben végbement átállítás és örségváltás időszéri kérdései voltak. Általában a kereskedelemnek a közellátásban és anyagelosztásban betöltött szerepét és legfontosabb gyakorlati kérdéseit tárgyalták. Az értekezleten megjelent Bornemissza Géza iparügyi miniszter, Zsindely Ferenc keres-

kedelmi miniszter, több államtitkár, Posch Gyula, a Nemzeti Bank elnöke, Imrédy Kálmán, a MÁV. elnöke, Kuzmich Gábor, a posta vezérigazgatója, ezenkívül a mezőgazdaság, a kereskedelem, a gyáripár és gazdasági érdekképviseletek vezetői közül igen sokan.

Az értekezleten felszólalt Antal István dr., nemzetvédelmi propagandaminiszter, vitéz Gyulay Tibor, Halács Ágoston, Zlinszky György, Fricke Valér, Halla Aurél, vitéz Tasnády-Szűcs András és Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter.

Megállapították a tipuscipők legmagasabb árát

II.

A kézműves tömegtermelők által fennfenti tervezetben közzétett típuslabellik és fiubakancsok ára a következő:

1. Fiu munkásba, kanos fekete zsir, tehénbőr felsőrészel, croupon talppal, faszeges 35-38-ig	53,60	4,90	58,50
2. Fiu munkás, hakanos, fekete zsir, tehénbőr felsőrészel, croupon talppal, faszeges, 35-38-ig	46,90	4,90	51,80
3. Férfi félcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talppal, szeges	58,70	19,—	77,70
4. Férfi félcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talppal, kézi-rámánvarrott			egyéni ármegállapítás
5. Férfi magasszárú füzőcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talppal, szeges	63,60	10,—	73,60
6. Fiu magasszárú füzőcipő, sertésbőr			egyéni ármegállapítás

felsőrészel, croupon talppal, szeges, 31-34-ig	43,—	8,60	51,60
7. Fiu magasszárú füzőcipő, sertésbőr felsőrészel, croupon talppal, faszeges, 35-38-ig	50,40	10,—	60,40
8. Női fél füzőcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talp, faszeges	48,50	9,70	58,20
9. Női fél füzőcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talppal, kézi-rámánvarrott			egyéni ármegállapítás
10. Női magasszárú füzőcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon faszeges	56,30	10,—	66,30
11. Női magasszárú füzőcipő, fekete v. barna box felsőrészel, croupon talppal, kézi-rámánvarrott			egyéni ármegállapítás
12. Női félcipő, fekete v. barna lösevrő felsőrészel, croupon talppal, ago, ragasztott kivitelben	44,80	9,—	53,80
13. Leány magasszárú füzőcipő, fekete v. barna lösevrő felsőrészel, croupon talppal, szeges 31-34-ig	42,00	8,00	50,00
14. Leány magasszárú füzőcipő, fekete v. barna lösevrő felsőrészel, croupon			egyéni ármegállapítás

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusáinál

talppal szeges, 35-38-ig	50,50	10,—	60,50
15. Gyermek magasszárú füzőcipő, fekete, v. barna lösevrő felsőrészel, nyaktalppal, szeges v. flexible kivitelben 23-28-ig	29,10	5,80	34,90

16. Gyermek magasszárú füzőcipő, fekete, v. barna lösevrő felsőrészel, nyaktalppal, szeges, v. flexible kivitelben 27-30-ig	33,80	6,70	40,50
---	-------	------	-------

A fenti termelői árak helyi szállítása esetén a cipőkereskedő raktárába bérmentve beszállított, távolsági szállítás esetén a cipőkereskedő telephelyének helységéig (község v. város, vasút-hajó állomása, v. posta) bérmentve elszállított lábbelikre, minden levonás nélkül értendő.

A fentiek szerint szállítási költségek és — amennyiben a vevő kereskedő utánavétele szállításához előzetesen hozzá nem járul — az utánavételei díj is a termelőt (iparos, gyár, üzem) terhelik. A legmagasabb fogyasztói árak, több közvetítő kéz bekapcsolódása esetén sem emelkedhetnek.

A tipuscipők árában a páronkénti doboz ára is befigyeltetik. Bakancsok külön dobozok nélkül csomagolhatók.

Az a kisiparos, aki kézi rámanvarrott egységes lábbelik készítésére kapott engedélyt, köteles a Közélelmezési Hivatal X. főosztályához (VI. Nagymező-u. 1.) egyéni ármegállapítás végzett részletes árszámítást benyújtani.

A termelő gyár, vagy iparos köteles talpbavésve, továbbá az átvevő kereskedő számára kiállított számlán a fogyasztói árat feltüntetni.

Nagyvárad, 1944. február 24.

Dr. SOÓS ISTVÁN, s. k., polgármester.

Rendezték a szatócok papir- és írószerellátását

Többször felmerült a kérdés, hogy a vegyeskereskedők szatócok, iparigazolványuk alapján papírárakat és írószereket árusítanak-e. A kereskedelmi miniszter ez ügyben most elvi jelentőségű döntést hozott. Körrendeletben ismertette határozatát az illetékes hatóságokkal. Közölte, hogy az ország területén hosszú ideje kialakult gyakorlat alapján a nem minőségi papírárak és egyszerű írószerek árusítása a vegyeskereskedő üzletkörébe tartozik. Eszerint tehát a szatóc vegyeskereskedői iparigazolvány alapján zavartalanul árusíthat elemi iskolában használatos füzeteket, rajztömböt, hangjegyfuzeteket, írpapírost, levélpapírt és horitékolt, csomagoló és íttóspapírt, papírszalvétát, tortalapot, egészségügyi és el-sőtöltő papírt, zacskót, tintát, tollat, ceruzát, radírt stb. Ezeket a cikket a vegyeskereskedők olyan köz-ségekben és városokban is árusíthatják, ahol papír és írószer szaküzletek is működnek. (Magy. Tud.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSU-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Öt éve választották meg XII. Pius pápát. A katolikus világ bensőséges emlékezéssel gondolt vissza 1939. március 2-ára, amikor a konkλάβében összegyűlt 62 bíboros pápává választotta **Pacelli Jenőt**, a Vatikán bíboros államtitkárát. A Szent Péter teret betöltő tömeg lelkesen ünnepelte a választás eredményét, annál is inkább, mert az új pápa római születésű és a családi neve a Pace szóból származik. Jelmondatán az új pápa ezt választotta: „Opus iustitiae pax” — magyarul: „Az igazság műveléséből származik a béke”. Magyarországon is őszinte örömet okozott a választás ténye: Pacelli bíboros nemsokkal a választás előtt látogatott el — a pápa képviselőjeként — Budapestre, az aucharisztikus kongresszus ünnepségeire.

DR. SCHEFFLER JÁNOS PÜSPÖK ELŐADÁST TARTOTT KOLOZSVÁRON. A kolozsvári Férfiak Kongregációjában tegnap, csütörtökön este dr. Scheffler János püspök tartott előadást, amelyen a kongregáció tagjain kívül nagyszámu vendég is részt vett.

ÜGYVÉDI HIR. Dr. Kalas László ügyvéd katonai szolgálatból hazatért és irodája vezetését átvette.

Van Zeeland Algírba érkezett. Lisszabonból jelentik: (MTI) Brazzaville rádió jelenti, hogy Van Zeeland volt belga miniszterelnök Algírba érkezett.

FELKÉREM a nyugdíjgyesület tagjait, akik textilárut ohajtanak vásárolni, jelentkezzenek az egyesület Katolikus Körben levő irodájában. Titkár.

Súlyos vasúti szerencsétlenség Rio de Janeiro közelében. Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Rio de Janeiro közelében csütörtökön súlyos vasúti szerencsétlenség történt, amelynek eddig 8 halálos és 11 súlyosan sebesült áldozata van.

ADOMÁNY. Szent Antal nevében Balog Ferikének 10 pengő adományt küldtek be kiadóhivatalunknak. Köszönettel nyugtázzuk.

Madridba érkezett a volt spanyol trónkövetelő. Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat Barcelonából jelenti, Don Carlos Asturia és Bourbon hercege csütörtökre virradó éjszaka a francia határról gépkocsin Madridba érkezett. Don Carlos herceg Don Jaime hercegnek a Párizsban 1932. évben meghalt spanyol trónkövetelőnek unokaöccse.

Csak előírászerű katonaisztiszi sapkát szabad készíteni. A honvédelmi miniszter leiratot intézett az IPOK-hoz és kifogásolta, hogy egyes sapkakészítők az előírásnak meg nem felelő katonaisztiszi sapkákat készítenek. Felhívta az IPOK-ot, figyelmeztesse az érdekelteket, hogy honvédegyenruházati cikkeket kizárólag és pontosan az előírásnak megfelelő kivitelben szabad készíteni és a jövőben az előírástól eltérő cikkeket készítő vagy kiszolgáltató cégektől a tisztikart eltiltja. (Magy. Tud.)

Március 5-én díszgyűlést tart a Lególtalmi Liga női osztálya. A Lególtalmi Liga Nagyváradj Csoport Női osztálya f. évi március hó 5-én fél 4 órakor a vármegyeháza nagytermében Anna királyi hercegnő Ó Királyi Fensége jelenlétében díszgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Híszkegy. 2. A Női Osztály elnöke üdvözlő Anna Királyi Hercegnő Ó Királyi Fenségét. 3. A Női Osztály összefoglaló jelentésének felolvasása. 4. Anna Királyi Hercegnő Ó Királyi Fensége hozzászól a jelentéshez. 5. Gyűlés berekesztése 6. Himnusz. Tekintettel arra, hogy a gyűlés pontosan fél 4 órakor megkezdődik, kéri, hogy a helyeket 15.30 percekor foglalják el az érdeklődők

HIRDETÉS. A Nagyvárad és Völege Ipartestület ruházati iparosok szakcsoportja felkéri mindazokat a férfi. és női szabóiparosokat, akik vásárlási könyvre igényt tartanak, hogy kérdőívek kiállítása végett a szakosztály irodájában haladéktalanul megjelenni szíveskedjenek

Vasárnap délután lesz a középiskolák szavalóversenye. Nagyvárad, Sajtó tud. A nagyváradi állami „Baross Gábor” kereskedelmi középiskola március 5-én délután fél 4 órai kezdettel a Református Kulturpalota dísztermében szavalóversenyt rendez, amelyen, mint már megirtuk, nyolc helybeli középiskola szavalói vesznek részt. A szavalóverseny rendkívül érdekes ifjúsági kulturális eseménynek ígérkezik, azért arra ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét.

ZASZLÓT AVAT A BAROSS NŐI TÁBOR. A Nagyvárad Baross Női Tábor 1944. évi március hó 5-én d. e. 11 órai kezdettel a Szigligeti Színházban **zászlóavatási ünnepélyt** rendez, melyet **dívatbemutató** követ, ennek keretében színházunk tagjai is szerepelnek műsor-számokkal. A zászlóanyai tisztet **Anna főhercegnő Ó Királyi Fensége** vállalta, aki személyes jelenlétével emeli az ünnepély fényét. Felülfizetéseket köszönettel fogadják az iparos és kereskedőtanoncok felszólására. Jegyek a Szigligeti Színház pénztáránál kaphatók. Színházi helyárok.

A Budapestre utazó vidékiek lássák el magukat igazoló okmányokkal. Az utóbbi időben ismételt előfordult, hogy Budapestre ideiglenesen tartózkodó vidékiek rendőrhatalmasi igazoltatás alkalmával nem tudták bizonyítani állandó lakóhelyüket és ezért hosszadalmas ellenőrző eljárásnak tettek ki magukat. Budapest főkapitánya ennek elkerülésére felhívja a vidékről Budapestre utazókat, hogy tulajdon érdekükben lássák el magukat olyan okmánnyal, (rendőrségi személyazonossági vagy más arcképes igazolvánnyal, községi bizonyítvánnyal, bejelentő szelvényvel), amellyel szükség esetén igazolhatják, hogy állandó vidéki lakosok. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik a főváros közel eső községekből vagy lakótelepekről járnak be budapesti hivatali vagy egyéb munkahelyükre.

A legjobb magyar vigjáték

Szervusz Péter

Főszerepben: Páger Antal és Simor Erzsi
 Pénteken utol ára:
Hétszáz vafa szombattól a CASINO-ban

Halálos ítélet a foglyokkal való bánásmód miatt. Zürichből jelentik: MTI Algirból jelentik, hogy a különbírósg szerdán 11 tiszt és altiszt közül, akiket azzal vádoltak, hogy a vichy-i kormány egyik délalgírjai koncentrációs táborában kegyetlen bánásmódban részesítették a foglyokat, 8-at hálálra ítélt.

Szentesen kivágyják az utcai fákat, hogy elejét vegyék a falolvajok garázdálkodásának. Az utóbbi időben Szentesen a faliány miatt sok falopás történik. A tolvajok főleg az utcai fákat pusztítják és főként éjszaka dolgoznak, bár akadnak olyanok is, akik fényes nappal fogtak munkához. Mire előkerült a rendőr, a fával együtt eltűntek. A város vezetősége — hogy elejét vegye a falopásoknak — maga vágatja ki a beteg vagy életképtelen fákat. Az ilyen módon rendelkezésre álló fát 50 kilós tételekben a szegény lakoságnak osztják szét.

Ipartestületi hírek

Az ipartestület faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy az anyagigényléseiket március hó 6-áig jelentsék be a szakosztálynál a hivatalos órák alatt, délelőtt 9 órától 1 óráig. Az igényléseket csak az illetmény-jegyzék bemutatására és az Ipartestületnél bejelentett munkakönyvekre tesszük fel.

Felhívjuk a szobafestő és mázó szakosztály tagjait és mindazokat, akik 1943 május hóban szakosztályunknál Hatvani-cégnél fát jegyeztek, hogy falapjukat 1944 március hó 6-áig bezárólag szakosztályunk irodájába haladéktalanul hozzák be. Akik falapjukat a fenti időig nem hozzák be, úgy igényjogosultságukat elvesztik.
 Flókség.

Felhívás a Szent Monika Közösség asszonyaihoz

Szeretettel kérjük, hogy március 6-án, hétfőn: a hóvirág, margaréta, március 7-én, kedden: az ibolya, nefelecs és enciána; 8-án, szerdán: a gyöngyvirág, napraforgó és havasi gyopár; 9-én, csütörtökön: a muskátli és árvácska csoportok tagjai délután pontosan 5 órára jelenjenek meg a Szociális Testvérek Otthonában.
 A Szent Monika Közösség Vezetősége.

Karácsony János előadása a Szabadegyetemen

(Nagyvárad.) A Szabadegyetem előadásorozatának keretében csütörtök délután **Karácsony János** debreceni egyetemi tanár „Magyar sorskérdések az irodalomban” címmel tartott előadást. A közönség szorongásig megtöltötte a városháza dísztermét. A tudós professzor nem céltalatos művekkel foglalkozott előadásában, hanem három művet ragadott ki, egy drámát, egy epikát és egy lírát, amelyekben a magyar sors tudatosság nélkül, formai megvalósulásában jelentkezik. Paulini Béla „Háry János” című opera szövevényét, Komáromi János „Elment a nyár” című regényét és Ady Endre „Különös nyári éjszaka volt” című költeményét tárgyalta és ujszerű elgondolással mutatott rá ezekben a művekben a magyar sorskérdésekre. Az előadó kedves közvetlenséggel mondotta el, hogy egészen új elmélete ez és a közönség nagy tetszésére hoztátette: „Uj gondolataimat úgy, mint a multkori előadásomban is tettem. Nagyváradon próbálok ki”. A könnyed elbeszélő modort, mélyen szántó bölcséleti elmélkedésekkel szellemesen aláfestő előadást a közönség rendkívüli tetszéssel fogadta.

Katolikus Nők Napja Nagyváradon

Március 26-án, vasárnap lesz országos szintű, tehát városunkban is a Katolikus Női Napja. E nap délelőtt-jén fél 12 órai kezdettel a R. K. Nőszövetség Bihari Kerületi Központjához csatlakozott nagyváradi katolikus női egyesületek emlékünnepséget rendeznek a Szigligeti Színházban, árpád-házi Szent Margit tiszteletére. Az ünnepség részleteire még visszatérünk. Jegyek már kaphatók a Róm. Kat. Nőszövetség irodájában, Pray György-u. 5. szám alatt.

Blóz Zoltán ékszerész, órák
 Szent János utca 3. szám

beváltja, becsereji **Ékszerét** készíti, javítja

Márkás svájci órák
 Órák, virágbrós, fűzős izléses előállítására műhelyemben

A földművelésügyi miniszter 1944. évi mezőgazdasági gépakciója

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter minden évben tetemes összeget fordít a mezőgazdasági gépeket és eszközöket vásároló gazdaközösség anyagi támogatására. Az állami támogatás akként történik, hogy a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági gépek vételárának egy bizonyos hányadát a vásárlónak államsegélyként visszatéríti.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége a földművelésügyi miniszter elgondolásának megfelelően a működési területén lévő 8 erdélyi vármegyében, épp úgy, mint az elmúlt évek folyamán, ez idén is támogatni kívánja az erdélyi magyar gazdaközösség gépbeszerzését. A miniszteri kirendeltség az 1944. évi mezőgazdasági gépakció lebonyolításával az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet bízta meg.

Mivel a mezőgazdasági gépgyárak termelőképessége anyaghiány miatt lényegesen csökkent, ezért a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége módosítani kívánja az erdélyi kirendeltség eddigi feltételeit és vonatkozó vásárlása esetén a közületeket az eddigi 50%-kal szemben 33%-os, a magánosokat pedig az eddigi 25%-kal szemben 20%-os kedvezményben részesíti. Egyéb mezőgazdasági eszközök vásárlása esetén a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége fenntartja az elmúlt években nyújtott támogatás mértékét, vagyis a közületeknek 50%-os, a magánosoknak 25%-os visszatérítést nyújt a megvásárolt mezőgazdasági gépek vételárából.

A mezőgazdasági gépakció iránt érdeklődő gazdák felvitatásáért forduljanak az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kolozsvári központjához, vagy a területileg illetékes EMGE kirendeltségekhez.

RÁDIO

SZOMBAT, MARCHIUS 4. Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 Népszerű nyitányok és közzenék.
- 11.15 Szórakoztató muzsika.
- 11.40 Szülők iskolája.
- 12.05 Országos Postaszerekek.
- 13.30 Honvédeink üzennek — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A rádiózenei műsorokból.
- 15.00 Kovács Ödön tánczenekara.
- 15.30 Magyarj Endre dr. műszaki tanácsos előadása.
- 16.20 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 17.00 A líra él.
- 17.20 Sárjai Elemér cigányzenekara.
- 17.50 Hangképek imen-onnan.
- 18.20 Auda Géla Liszt-műveket zongorázik.
- 18.40 Kötőgyűjtemény.
- 19.00 Részletek a pozsonyi lakodalom című operából.
- 20.05 Boldizsár Iván előadása.
- 20.20 Könnyű zene — könnyű percek.
- 22.40 Ki mit szeret?

Szolgáltatás gyógszertárak:

IV. CSOPORT:

- Gránátalma gyógszertár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.
 - HUNGARIA gyógszertár Mussolin-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.
 - MINERVA gyógszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)
 - ORANGYAL gyógszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)
- A gyógszertárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

A szlovák bankok nem folyósítanak hitelt konjunktúra-üzletekre

A Magyar Tudósító jelenti: A szlovák Nemzeti Bank is követte a szomszédos államok példáját s a mind erősebben érezhető tőkehiányon nem a bankjegyforgalom növelésével, hanem a hitelfolyósítások szabályozásával igyekszik enyhíteni. A Nemzeti Bank a héten körlevelet intézett a pénzügyminiszterhez, melyben utasítja őket, hogy a rendelkezésükre álló tőkét elsősorban a mezőgazdasági termelés, a hadifontosságú ipar a közellátás hiteligényeinek kielégítésére fordítsák. Nem lehet kölcsönt folyósítani építkezésre, ingatlanszerzésre, konjunkturális jellegű üzletekre, 50 ezer koronát meghaladó kölcsönt, — bármilyen célra. — csak a Nemzeti Bank előzetes hozzájárulásával folyósíthatnak. A pénzügyminiszternek a bankok megőrzése érdekében a Nemzeti Bank azt is előírta, hogy a folyósított hitelek fedezetének legalább negyed részben visszeszámítható váltókból kell állnia és június 1 után minden pénzügyminiszternek teljes takaré- és folyószámlabetétállománya 3 százalékat kitevő készpénzt, vagy postatakarékpénzárú követelést kell általánosan rendelkezésre tartania.

SPORT

Izgalmas előmérkőzése lesz a NAC—SalBTC találkozóknak

A Makói MAV csapatát látja vendégül a zöld-fehér utánpótlás

(Nagyvárad.) Megirtuk már, hogy a vasárnapi NAC—SalBTC találkozó iránt milyen hatalmas érdeklődés nyilvánul meg városunkban. A NAC vezetősége látva ezt a széleskörű megmozdulást, úgy intézkedett, hogy megfelelő előmérkőzés előzze meg a „nagy számot”. A Makói MAV-ot hivta meg egy barátságos mérkőzésre az utánpótlás csapat ellen. A makói vasutas csapat igen jóképességű NB II-es együttes és a jó összeállítású NAC II-vel minden bizonnyal élvezetes sportot fog nyújtani.

Az előmérkőzésről Petrovics Mihály ifjúsági szakosztály elnökkel beszélgettünk és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A NAC II. — Makói MAV előmérkőzés kitűnő „bemelegítő” lesz

a szurkoló tábor részére, a NAC—SalBTC találkozó előtt. A makói csapat előkelő szerepet játszik az NB II. osztályban, ezért nagyon próbára fogja tenni utánpótlás gárdánkat. Remélem azonban, hogy meg fogják a fiúk állni a helyüket.

Az utánpótlás összeállítása felől Vigh Ferenc ifjúsági edzőtől érdeklődtünk: „A csapatot csak közvetlenül a mérkőzés előtt állítjuk össze. Előreláthatólag ez lesz az összeállítás: Tóth, Sulyok, Donáth, Szurgyi, Antalfi, Halász, Bartha, Ferenczi, Bodó, Bárdosi. Tekintettel azonban az erős ellenfélre, az a terv, hogy az első csapat keretéből kimaradt játékosok is segítségünkre jönnék.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Zenebohócok” péntek este háromnegyed 7-kor

Zilahy Lajos: *Zenebohócok* című nagysikerű színműve pénteken este fél 7 órai kezdettel az időnyben utoljára kerül színpadra.

Latvi-Matvi, mint Robinson, vidám gyermek-operett szombaton délután egynek 4 órai kezdettel, *filléres helyábrakkal* kerül színpadra, hogy minden jó gyermek megnézhesse ezt a pompás, vidám meseoperettet. Jegyek már válthatók.

Vasárnap délután 3 órakor az idény legnagyobb operett-újdonosa, az *Egy boldog pesti nyár* rendes helyábrakkal, vasárnap este fél 7 órakor pedig *Érik a buzakalász* c. kacagtató operett van műsoron.

A kolozsvári Nemzeti Színház Operai Tagozata hétfőn és szerdán este fél 6 órakor a *Bolvóg hollandi*, kedden délután fél 3 órakor és este 6 órakor a *Parasztbeszűlet* és a *Seherzade* c. operákkal vendég szerepel a színházban.

Előkészületben: Szilágyi Ede: *Liliumi* c. vígjátéka. Tasnády Fekete Mariát, az ünnepektől filmstárt sikerült március hó 21-től 25-ig vendégszereplésre megnyerni, amikor is Dario Niccodemi: *Árványok* című művében lép fel.

MŰSOR:

- Pénteken este fél 7 órakor: *Zenebohócok*.
- Szombat délután egynek 4 órakor: *Latvi-Matvi, mint Robinson*.
- Szombat este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.
- Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.
- Vasárnap este fél 7 órakor: *Érik a buzakalász*.
- Hétfőn este fél 6 órakor: *A bolvóg hollandi*.
- Kedden délután fél 3 órakor: *Parasztbeszűlet* — *Seherzade*.
- Kedden este 6 órakor: *Parasztbeszűlet* — *Seherzade*.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Börtenedes kitűnő hintó eladó. Weisz Mihály Horthy Miklós-út 39. 636

Házhely szőlővel, gyümölcsösrel eladó, Alsóörkőmérő I. szám. 671

Szülőltvány! Prépostsági Gazdaság 8000—10.000 darab megbízható 2 éves gyökeres szülőltványt felelősség mellett vesz. Fajta megjelölésével ajánlatot kér Váradszentmártonra, posta Felsőfűrdő. 679

Különléle

Pertőlentést, poloska mcj és mindenemü férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 913

Uj kerékpárok és javítások Jakab műszerésznel, Kossuth-utca 5. 672

Betársulnak harmincezer pengő tőkével és személyes közreműködéssel öskeresztény fiatal munkaeső üzletbe, iparvállalatba, stb. Jelnek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. — Irodai órák kilenc-kettő között. 667

Állást uyez

3—4 polgárit végzett fiu tanulóknak felvétetik a Szólt László-nyomdában, Szilágyi Dezső-utca 5. sz. — Ugyanott egy 15—16 éves leány tanulóknak felvétetik.

Négy középsikolait végzett női irodai gyakorlattal felvez nagyvállalat. Ajánlatokat „Tisztviselő” jellegre a kiadóra kér. 183

Erettségizett keresztény tisztviselőt vagy tisztviselőnt keres nagyvállalat. Ajánlatokat „Tisztviselő”-jellegre a kiadóra kér. 183

Stabil gőzkazán fűtésére futóket keresünk. Ajánlatokat „Fűtő” jellegre a kiadóra kérünk. 668

Kereskedelmi vállalat perpekt gyors-és gépirónót keres azonnali belépésre. Kapisztrán János-tér 22. 666

Állást keres

Jó munkás fodoraszno nagy gyakorlattal állást keres. Címeket a kiadóra kér. 662

Nevelő Napolyi 24 éves egyetem hallgató (ferfi) keres foglalkozást nagyváradit vagy környékbeli családnál, mint nevelőt, vagy olasz társalgó. Eljenzolgáltatásként csak lakást és ellátást kér. Rea vonatkozó felvilágosítás kapható a körház főorvosánál, ahol több mint két hónapot töltött. Ajánlatok a kiadóra „Emmevi” jellegre. 661

Elveszett Krammer Ferenc névre szóló cipész szakosztályi könyvecske. Megtalálóját kérem, adják le a szakosztályon. 664

Elveszett egy pár fehérhelesű barna bőrkésztyű, nagyobb fiúé, megtalálót vagy nyomravezetőt jutalmazok, Weiselenyi-u. 11. Weber. 669

Oktatás

Rosszul tanul gyermeke? Okleveles tanárral taníttassa! Cim a kiadóban. 651

Okleveles tanár vállalja 1—2 rendes és magántanuló előkészítését. Beothy Ödön-u. 42. 673

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felelős igazgató: Dr. Paál Árpád. A kiadásért felelős igazgató: Dr. Virág Jeromos.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.